

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ОПШТИНЕ ТЕМЕРИН

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

ОПШТИНЕ ТЕМЕРИН

ЗА 2022. ГОДИНУ

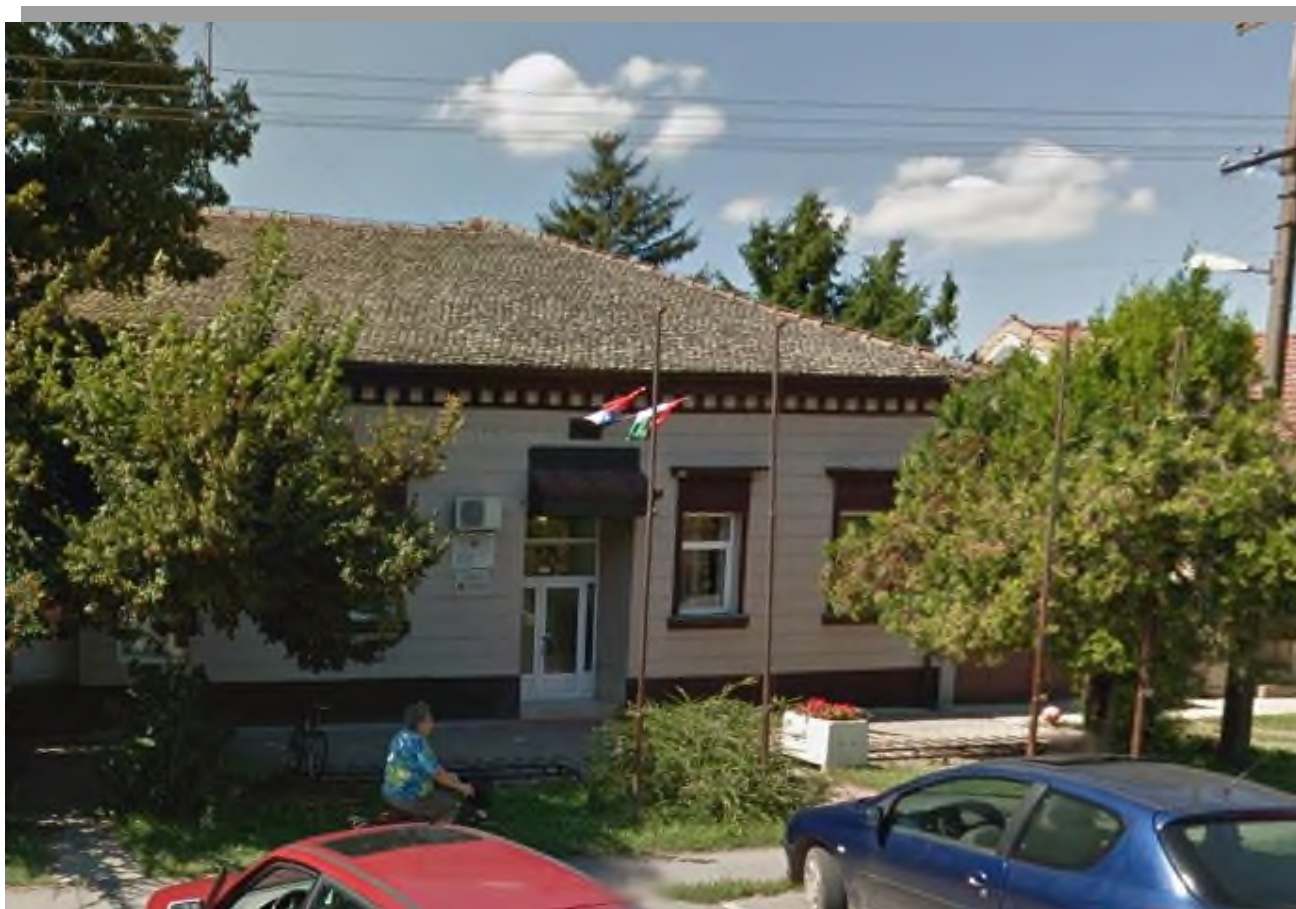
(бр. 55001-29/2023)

фебруар, 2023.

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

- ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ТЕМЕРИН
- МЕСТО (ОПШТИНА/ГРАД) ТЕМЕРИН
- ГОДИНА ОСНИВАЊА 1991.
- ВД ДИРЕКТОР ЈАСМИНА БЛАГОЈЕВИЋ
- Е-mail temerin.csr@minrzs.gov.rs
- САЈТ: www.csrtemerin.rs
- АДРЕСА И ПОШ. БРОЈ НОВОСАДСКА 403, 21235 ТЕМЕРИН
- ТЕЛЕФОНИ / ФАХ 021/843-511, 021/843-550. 021/842-888

1. УВОДНИ ДЕО

1.1. ПРЕДМЕТ ИЗВЕШТАЈА

Предмет извештавања је преглед остваривања права корисника и пружених услуга социјалне заштите у складу са Законом о социјалној заштити, Породичним законом и другим законима у 2022. години као и други послови Центра за социјални рад у складу са другим законским прописима и то превентивни програми и активности које је Центар иницирао у циљу задовољавања индивидуалних и заједничких потреба у области социјалне заштите на територији Општине Темерин.

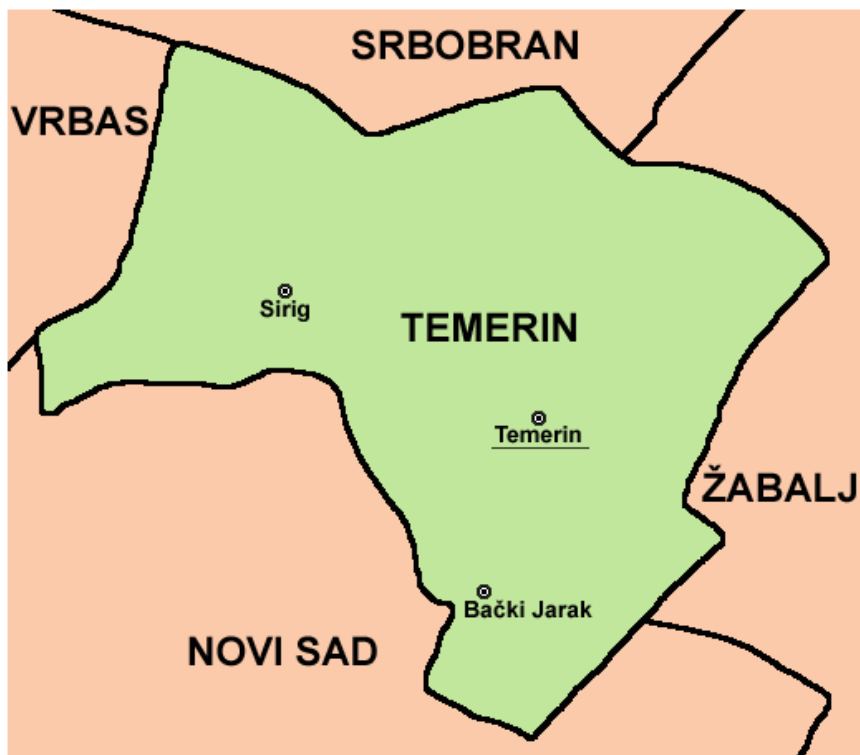
1.2. ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ИЗВЕШТАЈА

Центар за социјални рад води евиденцију и документацију о корисницима, правима које су остварили и услугама које су им пружене чиме се омогућава праћење целокупног процеса рада као и прикупљање и обједињавање података центра ради планирања, утврђивања потреба и развоја нових услуга.

1.3. КОМЕ ЈЕ НАМЕЊЕН ИЗВЕШТАЈ И КО ЋЕ ГА РАЗМАТРАТИ

У складу са Законом о социјалној заштити (Сл.гл. 24/11), Законом о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2022 - др. закон) , локална самоуправа је оснивач Центра и у Статуту Општине Темерин ("Сл. лист Општине Темерин" бр. 5/19) чл. 40 тачка 55 гласи: "разматра извештај о раду и даје сагласност на програм рада корисника буџета", а тачка 64 истог члана гласи: "разматра и усваја годишње извештаје о раду јавних предузећа, установа и других јавних служби чији је оснивач или већински власник општина"

1.4. **ОСНОВНА СОЦИО-ЕКОНОМСКА ОБЕЛЕЖЈА ОПШТИНЕ КОЈЕ ПОКРИВА ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД СВОЈОМ ДЕЛАТНОШЋУ**

Temerin Municipality / Opština Temerin

1.4.1. **СТАНОВНИШТВО**

Према резултатима пописа становништва који су се спроводили од 1948. године, број становника у општини Темерин се константно повећавао, па је тако **1948. године у општини било 15.257 становника**, а према Попису из **2011. године 28.287 становника**. Такође, уколико се анализирају резултати последња два пописа (2002-2011), уочава се да су од свих локалних самоуправа на нивоу АП Војводине, једино Нови Сад и Темерин остварили међупописни раст броја становника, који на нивоу општине Темерин износи 12 лица (са 28.275 на 28.287 становника). Према полној структури симболично доминира женска популација (50,8%), при чему стопа феминитета износи 103,1.

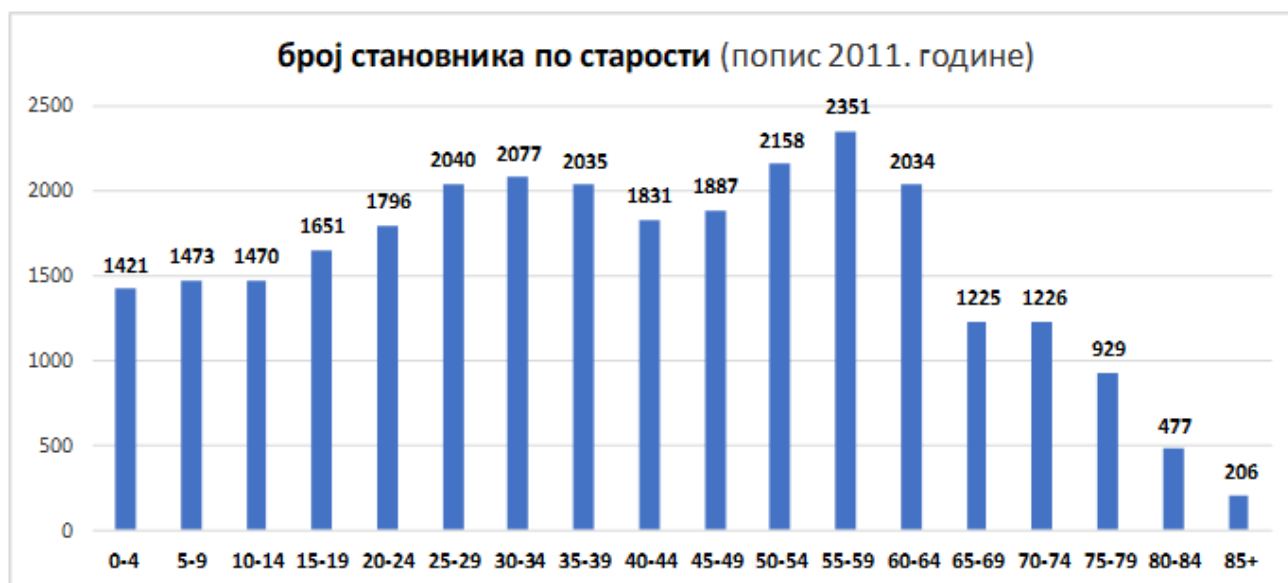
ПРОЦЕЊЕН БРОЈ СТАНОВНИКА

Регион Област Град - општина	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020.	2021.
Темерин	28296	28244	28098	27955	27830	27757	27703	27676	27629	27487

Извор: Општине и региони у Републици Србији, 2022

Становништво стање на дан 30.06.2021. године је **27.487 становника**.

1.4.1.1. СТАРОСНА СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА

Становништво, према старосним групама и полу, 2011–2012.	2011		2012	
	женско	мушко	женско	мушко
број				
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	943	1130	956	1062
Деца старости 7–14 година (узраст основне школе)	1102	1208	1122	1224
Становништво старости 15–18 година (узраст средње школе)	660	745	639	681
Деца (0–17 година)	2550	2883	2555	2780
Млади (15–29 година)	2787	2874	2654	2735
Радни контингент становништва (15–64 година)	10027	9909	9887	9916
Укупан број становника	14412	13865	14358	13938

Просечна старост становништва у општини Темерин је по попису из **2011. године** **40,5 година** (мушко 39,1; женско 41,9). На нивоу насеља, од укупног броја становника према последњем Попису из 2011. године, 69,5% становника живи у Темерину (19.661), затим 20,1% (5.687) у Бачком Јарку и 10,4% (2.939) у Сиригу.

Од последњег пописа просечна старост становништва се константно повећава:

Регион Област Град – општина	Укупно становништво	
	просечна старост	индекс ¹⁾ старења
Темерин 2019	42,25	128,8
Темерин 2020	42,44	130,8
Темерин 2021	42,50	132,0

1) Индекс старења представља однос броја старог (60 и више година) и младог (0-19 година) становништва.

1.4.1.2. ВИТАЛНИ ДОГАЂАЈИ, 2020

Регион Област Град - општина	Живорођени		Умрли		Природни прираштај		Умрла одојчад		Просечна старост мајке при рођењу првог детета	Стопа укупног фертилитета	Бракови	
	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	број	на 1000 живорођених			закључени	разведени
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	62180	9,1	136622	20,0	-74442	-10,9	293	4,7	28,7	1,5	32757	9790
Регион Војводине	16737	9,2	35126	19,2	-18389	-10,1	73	4,4	28,3	1,5	8891	3373
Јужнобачка област	6549	10,6	10290	16,7	-3741	-6,1	31	4,7	29,5	1,6	3338	1140
Темерин 2021	241	8,8	502	18,3	-261	-9,5	-	-	29,3	1,4	148	46

Извор: Општине и региони у Републици Србији, 2022

1.4.1.3. ВИТАЛНИ ДОГАЂАЈИ ОПШТИНА ТЕМЕРИН, 2019 - 2021

Регион Област Град - општина	Живорођени		Умрли		Природни прираштај		Умрла одојчад		Просечна старост мајке при рођењу првог детета	Стопа укупног фертилитета	Бракови	
	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	број	на 1000 живорођених			закључени	разведени
Темерин 2021	241	8,8	502	18,3	-261	-9,5	-	-	29,3	1,4	148	46
Темерин 2020	215	7,8	419	15,2	-204	-7,4	1	4,7	29,0	1,4	105	31
Темерин 2019	275	9,9	309	11,2	-34	-1,3	-	-	28,1	1,4	146	33

Најчешћи узрок смрти (2021) су кардиоваскуларне болести 196, тумори 101 лица.

1.4.1.4. ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА

Густина насељености (број становника по км²) 163 (2020)

1.4.1.5. ЕТНИЧКЕ ГРУПЕ И ДРУГА ПИТАЊА

Општина Темерин је вишенационална заједница од 16 народности. Највише има Срба (64,2%) и Мађара (29,49%).

1.5. ПОКАЗАТЕЉИ ДРУШТВЕНО - ЕКОНОМСКЕ СТРУКТУРЕ ОПШТИНЕ:

1.5.1. ПРИВРЕДНИ И ДРУГИ ДРУШТВЕНИ РЕСУРСИ

Према Посторном плану Републике Србије општина Темерин се налази у појасу интензивног развоја првог значаја, што ствара добре могућности за будући развој.

Анализа је показала да окосницу привредне структуре општине Темерин чине прерађивачка индустрија, трговина и пољопривреда, у којима делују средња и мала предузећа, и развијен предузетнички сектор.

Пољопривреда по приходима које остварује представља важну привредну грану.

Општина Темерин још увек не припада туристички атрактивним подручјима. Ипак, и овде се могу пронаћи одређена природна, историјска и културна богатства која могу бити интересантна. Наиме, Општина Темерин располаже значајним природним потенцијалаима за развој туризма, у које спадају, пре свега, заштићена природна добра реке Јегричке са богатом флором и фауном, богатство термалним водама погодним за развој бањског туризма, као и споменик природе „Стари парк”. Туристичкој понуди могу допринети и бројна културна добра која се налазе на територији Општине, као што је 11 археолошких локалитета, замак „Каштељ”, етно парк „Брвнара” и сл. Као значајан ресурс могу се навести и термоминерални извори.

1.5.2. ЗАПОСЛЕНОСТ/НЕЗАПОСЛЕНОСТ/ПЕНЗИОНЕРИ

РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ ПРЕМА ОПШТИНИ РАДА 2021

Регион Област Град - општина	Укупно	Запослени у правним лицима	предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	Регистровани индивидуални пољопривредници
Темерин	7687	5345	2152	190

Извор: Општине и региони у Републици Србији, 2022

РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ ПРЕМА ОПШТИНИ ПРЕБИВАЛИШТА 2021.

Регион Област Град - општина	Број запослених укупно	Од тога:		Учешће запослених старости 15- 29 година у укупној запослености, у %	Број запослених на 1000 становника
		мушкарци	жене		
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	2273591	1218016	1055574	15,5	333
Темерин	9786	5418	4367	16,1	356

Извор: Општине и региони у Републици Србији, 2022

Са аспекта занимања, на нивоу општине Темерин, најзаступљенији су занатлије и сродна занимања, затим услужна трговачка занимања и инжењери, стручни сарадници и техничари. Ова три занимања чине преко 55% од укупног броја занимања на нивоу

општине. Такође, занимање занатлије је најзаступљеније и на нивоу појединачних насеља.

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА

Регион Област Град – општина	Укупно	Први пут траже запослење		Без квалификација ²⁾		Жене		На 1000 становника
		свега	%	свега	%	свега	%	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	477564	264135	55,3	164427	34,4	267589	56,0	70
Регион Војводине	96982	49022	50,5	40455	41,7	52270	53,9	53
Јужнобачка област	29994	18017	60,1	9479	31,6	17296	57,7	49
Темерин	1294	392	30,3	297	23,0	783	60,5	47

Извор: Општине и региони у Републици Србији, 2022

Незапослени је лице од 15 година живота до испуњавања услова за пензију, односно најкасније до 65 година живота, способно и одмах спремно да ради, које није засновало радни однос или на други начин остварило право на рад, а које се води на евиденцији незапослених и активно тражи запослење (Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености, члан 2 "Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017, 113/2017 - др. закон и 49/2022) и 88.

ПРОСЕЧНА ЗАРАДА (у динарима)

године	Република Србија	Регион Војводине	Јужнобачка област	Темерин
2010.	34142	33392	36327	26013
2011.	37976	36950	40664	28736
2012.	41377	40421	44386	29910
2013.	43932	42935	47153	32556
2014.	44530	43092	47315	34194
2015.	44432	43050	47445	34121
2016.	46097	44646	49360	34881
2017.	47893	46215	50810	38447
2018.	49650	47095	49930	42634
2019.	54919	51965	55618	47027
2020.	60073	57186	61953	51673
2021.	65864	62494	68500	56139

Извор: Републички завод за статистику, Општине и региони у Србији 2022 запосленост и зараде

2. ДЕО

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

У Центру, као организационе јединице, постоје:

1. Јединица за стручни социјални рад;
2. Јединица за послове и радне задатке локалних права и услуга.

ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ (уговор о раду)

НАЗИВ РАДНОГ МЕСТА	број извршилаца по систематизацији	број извршилаца на дан 31.12.2022.	Извор финансирања
ДИРЕКТОР	1	1	Буџет Републике Србије
СУПЕРВИЗОР	1	1	Буџет Републике Србије
ВОДИТЕЉ СЛУЧАЈА	4	4	Буџет Републике Србије
СТРУЧНИ РАДНИК ЗА УПРАВНО ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ	1	1	Буџет Републике Србије
ДИПЛОМИРАНИ ЕКОНОМИСТА ЗА ФИНАНСИЈСКО-РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОСЛОВЕ	1	1	Буџет Републике Србије
РЕФЕРЕНТ ЗА ПРАВНЕ, КАДРОВСКЕ И АДМИНИСТРАТИВНЕ ПОСЛОВЕ - административни радник	1	1	Буџет Републике Србије
ВОЗАЧ	1	1	Буџет Републике Србије
РУКОВОДИЛАЦ ПРУЖАОЦА УСЛУГА У ЗАЈЕДНИЦИ	1	1	Буџет општине Темерин
СТРУЧНИ РАДНИК НА УСЛУГАМА У ЗАЈЕДНИЦИ	3	2	Буџет општине Темерин
САРАДНИК НА УСЛУГАМА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ	1	1	Буџет општине Темерин
СТРУЧНИ САРАДНИК НА УСЛУГАМА У ЗАЈЕДНИЦИ	1	1	Буџет општине Темерин
СЕКРЕТАР - ПРАВНИК	1	0	Буџет општине Темерин
ДИПЛОМИРАНИ ЕКОНОМИСТА ЗА ФИНАНСИЈСКО-РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОСЛОВЕ	2	1	Буџет општине Темерин
САМОСТАЛНИ ФИНАНСИЈСКО РАЧУНОВОДСТВЕНИ САРАДНИК САМОСТАЛНИ ФИНАНСИЈСКО РАЧУНОВОДСТВЕНИ САРАДНИК	1	0	Буџет општине Темерин
ТЕХНИЧКИ СЕКРЕТАР	1	1	Буџет општине Темерин
	20	17	

Поред запослених лица на дан 31.12.2022. године је било ангажовано и ТРИ ЛИЦА уговором о делу.

Статус запосленог (стање на дан 31.12.2022)	Финансира Република	Финансира локална самоуправа	Укупно радника
Радни однос заснован на неодређено време	10	3	13
Радни однос заснован на одређено време	0	2	2
Ангажовање на обављању привремених и повремених послова	0	0	0
Ангажовање на основу уговора о делу и ауторском делу	0	1	1
Приправници и волонтери	0	0	0
УКУПНО	10	6	16

Кадровска структура и број радника, сходно обиму посла је задовољавајућа, али за даља квалитативна померања потребно је у времену које је испред нас извршити додатне едукације постојећих кадрова (на основу већ формираних извештаја и сагледаних потреба).

Током 2022. године ЦСР је од стране Министарства добио сагласност за запошљавање 4 извршиоца радних задатака (2 водитеља случаја, дипломираног економисту и правника). Ова места због одласка 3 извршиоца у пензију и трансфера 1 извршиоца у Покрајинску инспекцију социјалне заштите једно време била упражњена.

Профил и структура ангажованих и запослених лица финансираних од стране локалне самоуправе је углавном у складу са повереним пословима.

Ипак, током 2022. године је недостајао технички радник за потребе услуге социјалног становања у заштићеним условима, нарочито од њеног проширења током 2019. године и добијања нових корисника.

За ово лице је крајем 2022. године добијена сагласност.

Локална самоуправа финансира лица која извршавају послове и радне задатке везане за локална права и услуге.

УСЛОВИ РАДА

Услови су у ранијем периоду били неадекватни и непримерени принципима, стандардима и нормативима рада центара за социјални рад. Однос броја радника и броја канцеларија је био непропорционалан.

Крајем 2015. године локална самоуправа је уступила на коришћење 4 додатне канцеларије. Оне су функционалне, а тиме и услови рада квалитативно подигнути на виши ниво.

Просторни-технички услови за квалитетан и савремен рад Центра су значајно побољшани запослених радника и одговарају потребама рада и организације рада службе Центра. Центар за социјални рад обавља своју делатност у 7 канцеларија + 1 заједничка просторија.

Током 2016. године набављена су и два путничка возила (фиат 500л и фаит тип). Тренутно ЦСР Темерин располаже са три путничка возила.

Постојећа рачунарска опрема испуњава услове за квалитетан рад.

Центар је у свом раду до краја 2022. користио рачунарски програм ИНТЕГРАЛ.

ЕДУКАЦИЈЕ

Због великог броја социјалних проблема на нашој територији неопходно је континуирано усавршавање радника, како би на адекватан начин могли да пруже адекватну помоћ појединцу или његовој породици. Кроз стручно усавршавање стичу се нова знања и вештине, које се свакодневно примењују у раду. У односу на претходне периоде континуирано стицање знања и његова примена су постала свакодневна пракса.

Стручни радници ЦСР су током 2022 године нису похађали све неопходне и планиране едукације организоване од стране Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, Републичког завода за социјалну заштиту, Покрајинског завода за социјалну заштиту, као и акредитоване обуке из разлога што то актуелна епидемиолошка ситуација није дозволила.

Едукације које су похађане су углавном биле онлајн.

Број стручних радника који су похађали програме стручног усавршавања у извештајном периоду	
Врста програма обуке или стручног усавршавања	Број радника
Програми обуке који су акредитовани у систему социјалне заштите	6
Програми обуке који нису акредитовани у систему социјалне заштите	2
Семинари, саветовања, конференције и друго	2
Неки други програми или усавршавања (академско усавршавање – специјализација, мастер и сл.)	0

Примедби или притужби на рад Центра је било 3. Центар је у оквиру изјашњавања о притужбама корисника поступао у складу са дефинисаним формалним оквирима.

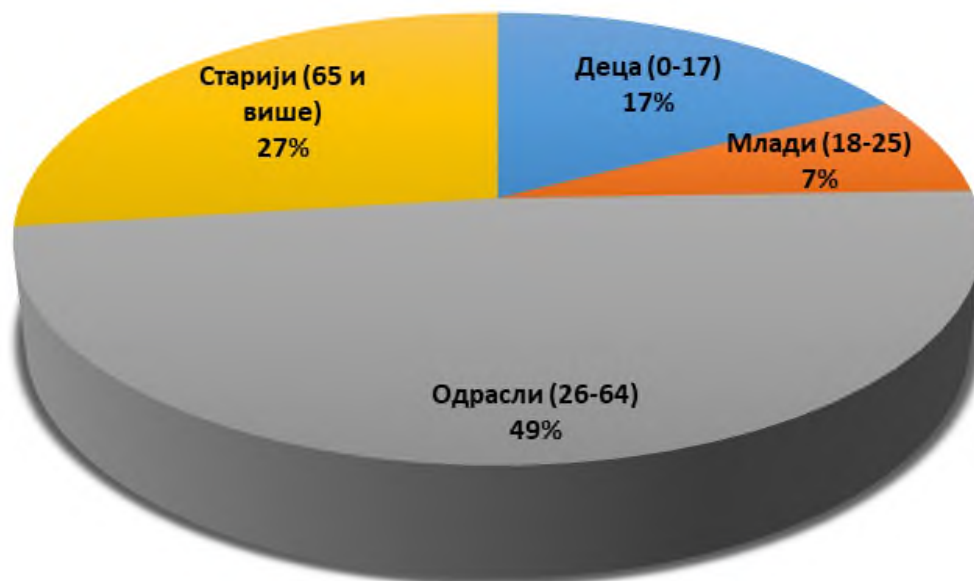
3. ДЕО

КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Укупан број корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији у 2022. према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на активној евиденцији у току извештајног периода (01.01.2022 - 31.12.2022)			Број корисника на активној евиденцији 31.12.2022		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17)	199	111	310	139	86	225
Млади (18-25)	46	83	129	23	29	52
Одрасли (26-64)	310	562	872	177	189	366
Старији (65 и више)	151	334	485	99	197	296
Укупно	706	1090	<u>1796</u>	438	501	939

КОРИСНИЦИ ПО СТАРОСТИ У 2022. ГОДИНИ

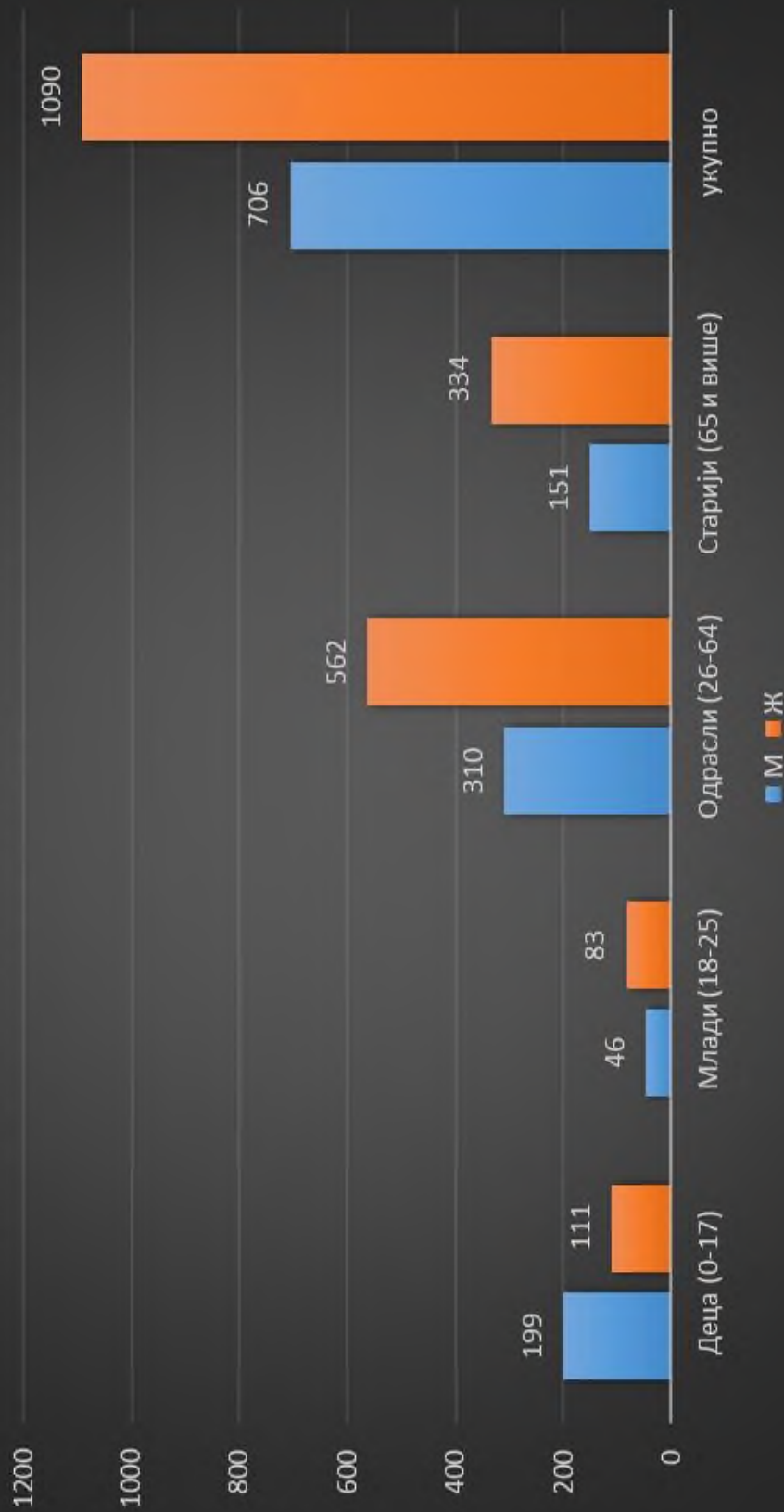

■ Деца (0-17) ■ Млади (18-25) ■ Одрасли (26-64) ■ Старији (65 и више)

КОРИСНИЦИ ПО ПОЛУ У 2022. ГОДИНИ

КОРИСНИЦИ ПО ПОЛУ У 2022. ГОДИНИ

ГРУПАЦИЈЕ ПОТРЕБА И ПРОБЛЕМА

	деца	млади	одрасли	стари	
НЕДОСТАТАК РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА	7	6	1	0	14
ЗАНЕМАРИВАЊЕ ИЛИ РИЗИК ОД ЗАНЕМАРИВАЊА	7	4	1	0	12
ЖРТВЕ НАСИЉА	6	9	46	9	70
ЖРТВЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА	0	0	0	0	0
СМЕТЊЕ У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТ	31	13	87	96	227
ПРОБЛЕМИ У ПОНАШАЊУ	35	6	11	2	54
ПОРЕМЕЂЕНИ ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ	43	1	12	0	56
МАТЕРИЈАЛНА УГРОЖЕНОСТ	59	47	382	219	707
ПОТРЕБЕ ЗА ДОМСКИМ СМЕШТАЈЕМ И ДРУГИМ УСЛУГАМА	121	59	348	186	714
ОСТАЛЕ ВРСТЕ СОЦИЈАЛНЕ ИСКЉУЧЕНОСТИ	2	1	9	8	20
	311	146	897	520	1874*

*(1 КОРИСНИК МОЖЕ ДА ИМА И ВИШЕ ПРОБЛЕМА)

Доминантне групаације проблема у раду ЦСР Темерин током 2022. године су **МАТЕРИЈАЛНА УГРОЖЕНОСТ** и **ПОТРЕБА ЗА ДОМСКИМ СМЕШТАЈЕМ И ДРУГИМ УСЛУГАМА** (Самозанемаривање, Старачко домаћинство, Самачко домаћинство, Губитак значајне особе, Недостатак једног родитеља, Ограничене способности и изражене тешкоће за самосталан живот и Остале врсте потреба и проблема)

Ове две групаације следе **СМЕТЊЕ У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТ** и **ЖРТВЕ НАСИЉА**.

ГРУПА 1: НЕДОСТАТАК РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА

	деца	млади	одрасли	стари	
РОДИТЕЉИ ПРЕМИНУЛИ	0	2	1	0	3
РОДИТЕЉИ НЕПОЗНАТИ	1	0	0	0	1
РОДИТЕЉИ ЛИШЕНИ ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ	0	0	0	0	0
РОДИТЕЉИ СПРЕЧЕНИ ДА ВРШЕ РОДИТЕЉСКУ ДУЖНОСТ	5	1	0	0	6
РОДИТЕЉИ ЛИШЕНИ РОДИТЕЉСКИХ ПРАВА	1	0	0	0	1
НАПУШТАЊЕ ОД СТРАНЕ РОДИТЕЉА	1	2	0	0	3
	8	5	1	0	14

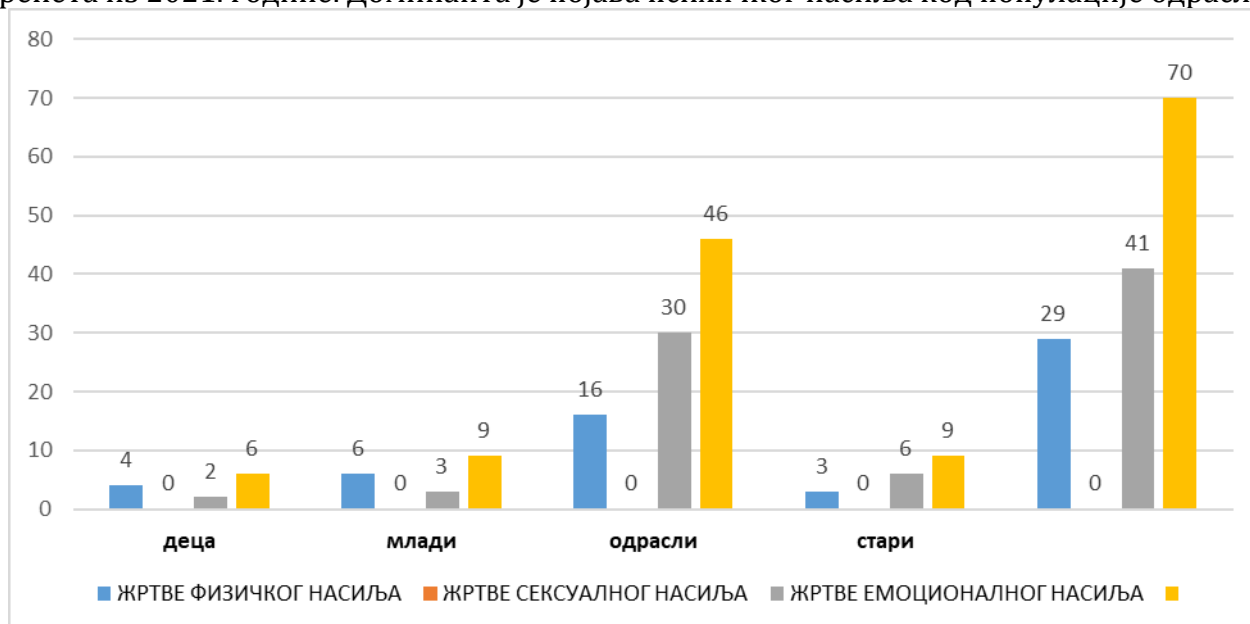
ГРУПА 2: ЗАНЕМАРИВАЊЕ ИЛИ РИЗИК ОД ЗАНЕМАРИВАЊА

	деца	млади	одрасли	стари	
ЗЛОУПОТРЕБА РОДИТЕЉСКОГ/СТАРАТЕЉСКОГ ПРАВА	0	0	0	0	0
ЗАНЕМАРЕНОСТ – НЕАДЕКВАТНО ВРШЕЊЕ РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА	7	4	1	0	12
	7	4	1	0	12

ГРУПА 3: ЖРТВЕ НАСИЉА

	деца	млади	одрасли	стари	
ЖРТВЕ ФИЗИЧКОГ НАСИЉА	4	6	16	3	29
ЖРТВЕ СЕКСУАЛНОГ НАСИЉА	0	0	0	0	0
ЖРТВЕ ЕМОЦИОНАЛНОГ НАСИЉА	2	3	30	6	41
	6	9	49	9	70

У 2022. години евидентирано 36 нових лица жртава насиља, 10 реактивирано, а 24 лица пренета из 2021. године. Доминанта је појава психичког насиља код популације одраслих.

Усвајањем новог **Закона о спречавању насиља у породици** ("Сл. гласник РС", бр. 94/2016) уређен је систем спречавања насиља у породици и поступање државних органа и установа у спречавању насиља у породици и пружању заштите и подршке жртвама насиља у породици. За спречавање насиља у породици и пружање заштите и подршке жртвама насиља у породици и жртвама кривичних дела одређених овим законом надлежни су полиција, јавна тужилаштва, судови опште надлежности и прекршајни судови, као надлежни државни органи, и центри за социјални рад, као установе.

Поред надлежних државних органа и центара за социјални рад, у спречавању насиља у породици, преко давања помоћи и обавештавања о насиљу, као и пружању подршке жртвама насиља учествују и друге установе у области дечје, социјалне заштите, образовања, васпитања и здравства (у даљем тексту: државни органи и установе надлежне за примену овог закона), као и тела за родну равноправност на нивоу локалних самоуправа.

Подршку жртвама насиља у породици и жртвама кривичних дела одређених овим законом могу да пруже и друга правна и физичка лица и удружења.

Закон о спречавању насиља у породици је ступио на снагу 01.06.2017. године.

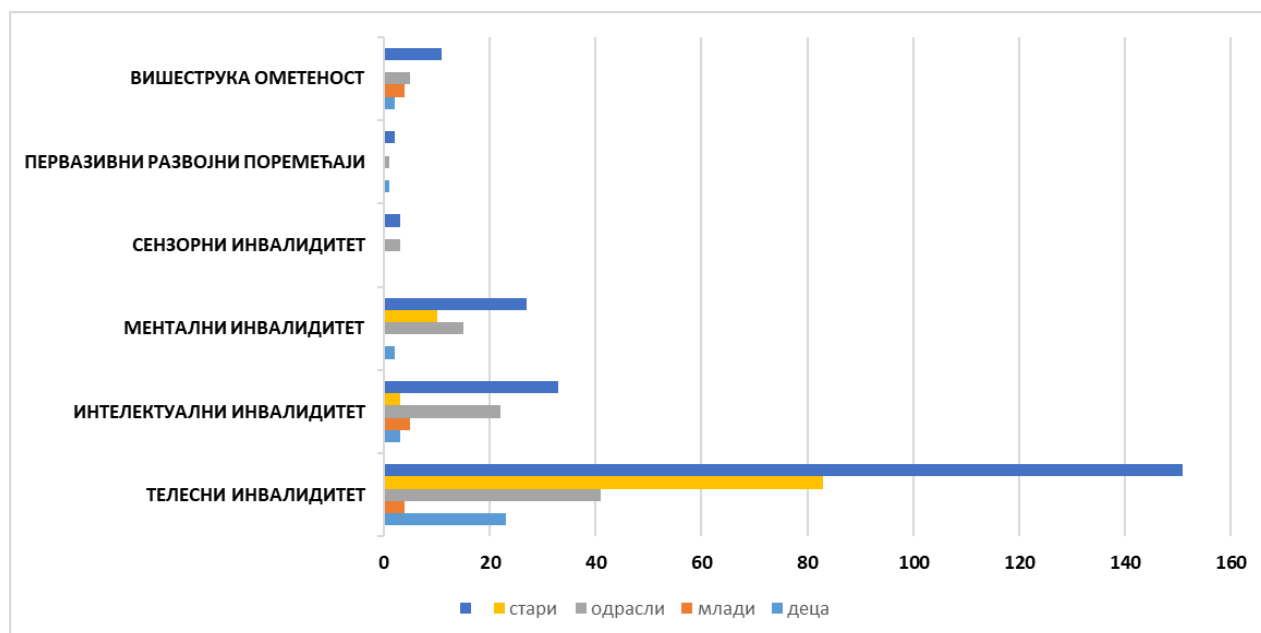
Број хитних мера изречених учиниоцима у току 2022. године (према Закону о спречавању насиља у породици) према врсти мере и службеном лицу које изриче меру			
Број хитних мера	Службено лице које изриче меру		Укупно
	Полицијски службеник	Суд	
Мера привременог удаљења учиниоца из стана	31	26	57
Мера привремене забране учиниоцу да контактира жртву насиља и прилази јој	68	57	125
Укупно	99	83	182

ГРУПА 4: ЖРТВЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

	деца	млади	одрасли	стари	
ЖРТВЕ СЕКСУАЛНЕ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ	0	0	0	0	0
ЖРТВЕ РАДНЕ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ	0	0	0	0	0
ПРОСЈАЧЕЊЕ	0	0	0	0	0
ЗАКЉУЧЕЊЕ ПРИНУДНОГ БРАКА	0	0	0	0	0
ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ	0	0	0	0	0
ЖРТВЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА, ОТМИЦЕ И СЛ.	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0

ГРУПА 5: СМЕТЊЕ У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТ

	деца	млади	одрасли	стари	
ТЕЛЕСНИ ИНВАЛИДИТЕТ	23	4	41	83	151
ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ИНВАЛИДИТЕТ	3	5	22	3	33
МЕНТАЛНИ ИНВАЛИДИТЕТ	2	0	15	10	27
СЕНЗОРНИ ИНВАЛИДИТЕТ	0	0	3	0	3
ПЕРВАЗИВНИ РАЗВОЈНИ ПОРЕМЕЋАЈИ	1	0	1	0	2
ВИШЕСТРУКА ОМЕТЕНОСТ	2	4	5	0	11
	31	13	87	96	227

ГРУПА 6: ПРОБЛЕМИ У ПОНАШАЊУ

	деца	млади	одрасли	стари	
СУКОБ СА РОДИТЕЉИМА	0	0	0	0	0
СУКОБ СА ЗАЈЕДНИЦОМ	0	0	0	0	0
УГРОЖАВАЊЕ СОПСТВЕНЕ БЕЗБЕДНОСТИ	2	0	1	1	4
УГРОЖАВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ ДРУГИХ ЛИЦА	1	1	2	0	4
ЗЛОУПОТРЕБА АЛКОХОЛА	0	0	3	1	4
ЗЛОУПОТРЕБА ДРОГА И ОПОЈНИХ СРЕДСТАВА	0	0	0	0	0
СУКОБ СА ЗАКОНОМ – ВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА	16	4	3	0	23
СУКОБ СА ЗАКОНОМ - ВРШЕЊЕ ПРЕКРШАЈА	16	0	0	0	16
АСОЦИЈАЛНО ПОНАШАЊЕ	0	1	2	0	3
СКИТЊА	0	0	0	0	0
СТРАНИ МАЛОЛЕТНИЦИ БЕЗ ПРАТЊЕ	0	0	0	0	0
	35	6	11	2	54

ГРУПА 7: ПОРЕМЕЋЕНИ ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ

	деца	млади	одрасли	стари	
ДЕЦА СА НЕРЕШЕНИМ ОДНОСИМА РОДИТЕЉА ОКО ВРШЕЊА РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА	43	0	4	0	47
ПАРТНЕРСКИ КОНФЛИКТИ	0	1	4	0	5
ОСТАЛИ КОНФЛИКТИ У ПОРОДИЦИ	0	0	4	0	4
	43	1	12	0	56

ГРУПА 8: МАТЕРИЈАЛНА УГРОЖЕНОСТ

	деца	млади	одрасли	стари	
МАТЕРИЈАЛНА УГРОЖЕНОСТ	59	47	382	219	707
	59	47	382	219	707

ГРУПА 9: ПОТРЕБЕ ЗА ДОМСКИМ СМЕШТАЈЕМ И ДРУГИМ УСЛУГАМА

	деца	млади	одрасли	стари	
САМОЗАНЕМАРИВАЊЕ	0	0	2	1	3
СТАРАЧКО ДОМАЋИНСТВО	0	0	1	13	14
САМАЧКО ДОМАЋИНСТВО	0	0	0	7	7
ГУБИТАК ЗНАЧАЈНЕ ОСОБЕ	0	0	0	0	0
НЕДОСТАТАК ЈЕДНОГ РОДИТЕЉА/НЕПОТПУНА ПОРОДИЦА	0	0	0	0	0
ОГРАНИЧЕНЕ СПОСОБНОСТИ И ИЗРАЖЕНЕ ТЕШКОЋЕ ЗА САМОСТАЛАН ЖИВОТ	0	1	20	115	136
ОСТАЛЕ ВРСТЕ ПОТРЕБА И ПРОБЛЕМА	121	58	325	50	554
	121	59	348	186	714

ГРУПА 10: ОСТАЛЕ ВРСТЕ СОЦИЈАЛНЕ ИСКЉУЧЕНОСТИ

	деца	млади	одрасли	стари	
БЕСКУЋНИШТВО/СКИТЊА	0	1	1	1	3
ОСТАЛЕ ВРСТЕ ИСКЉУЧЕНОСТИ	2	0	8	7	17
	2	1	9	8	20

Сва обележја општине Темерин од демографских преко привредних као и старосне, националне структуре становништва неминовно се рефлектују на кретање корисника у социјалној заштити.

Све поменуте појаве имају утицај на укупну делатност Центра, број корисника и обим заштите који им се може пружити.

И у 2022. години број корисника је **задржао висок ниво као и претходних година.**

У нашој општини, тренутно живи велики број грађана **тешко материјално угрожених** и ова категорија материјално угрожених лица је и даље најбројнија категорија корисника.

Код пунолетних корисника је такође највећи број евидентираних лица која су материјално угрожена, затим особе које имају потребу за домским смештајем и другим услугама социјалне заштите у локалној заједници (помоћ у кући, саветовалиште за брак и породицу...)

Највећи број стручних поступака тиче се групације одраслих и старих.

4. ДЕО

ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА.

СТАРΟΣНЕ ГРУПЕ КОРИСНИКА ПРЕМА ОСТВАРЕНИМ ПРАВИМА ПРИМЕЊЕНИМ МЕРАМА И ПРУЖЕНИМ УСЛУГАМА У ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

	деца	млади	одрасли	стари	
СТАРАТЕЉСКА ЗАШТИТА	10	7	56	77	150
УСВОЈЕЊЕ	0	0	0	0	0
НАДЗОР НАД ВРШЕЊЕМ РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА	3	3	4	0	10
ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПАКА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА КОРИСНИКА	0	0	0	0	0
СПРОВОЂЕЊЕ/ПРАЂЕЊЕ ВАСПИТНИХ НАЛОГА И ВАСПИТНИХ МЕРА	4	3	0	0	7
МАТЕРИЈАЛНА ПОДРШКА	116	58	505	312	991
СТРУЧНИ ПОСТУПЦИ И ИТЕРВЕНЦИЈЕ	164	36	169	29	398
УСЛУГЕ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ	93	2	16	44	155
УСЛУГЕ ПОДРШКЕ ЗА САМОСТАЛАН ЖИВОТ	0	0	0	0	0
САВЕТОДАВНО ТЕРАПИЈСКЕ УСЛУГЕ	38	11	27	3	79
УСЛУГЕ СМЕШТАЈА	40	20	84	82	226
НАЛАЗИ И МИШЉЕЊА	61	50	287	10	408
	529	190	1148	557	2424

ПОСЛОВИ ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА

У вршењу јавних овлашћења, центар, у складу са законом, обавља следеће послове:

- спроводи поступак посредовања - медијације у породичним односима (мирење и нагодба);

- доставља налаз и стручно мишљење, на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права;
- доставља, на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици коју је тражио други овлашћени тужилац;
- пружа помоћ у прибављању потребних доказа суду пред којим се води поступак у спору за заштиту од насиља у породици;
- спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља;
- врши попис и процену имовине лица под старатељством;
- сарађује са јавним тужиоцем, односно судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога;
- спроводи медијацију између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела;
- подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике;
- присуствује, по одобрењу суда, радњама у припремном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела (саслушање малолетног учиниоца кривичног дела, саслушање других лица), ставља предлоге и упућује питања лицима која се саслушавају;
- доставља мишљење суду пред којим се води кривични поступак против малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитује средину у којој и прилике под којима малолетник живи и друге околности које се тичу његове личности и понашања;
- присуствује седници већа за малолетнике и главном претресу у кривичном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела;
- обавештава суд надлежан за извршење заводске васпитне мере и орган унутрашњих послова када извршење мере не може да започне или да се настави због одбијања или бекства малолетника;
- стара се о извршењу васпитних мера посебних обавеза;
- проверава извршење васпитне мере појачаног надзора од стране родитеља, усвојитеља или старатеља и указује им помоћ у извршењу мере;
- проверава извршење васпитне мере појачаног надзора у другој породици и указује помоћ породици у коју је малолетник смештен;
- спроводи васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства тако што се брине о школовању малолетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, потребном лечењу и сређивању прилика у којима живи;
- стара се о извршењу васпитне мере појачаног надзора уз обавезу дневног боравака у установи за васпитавање и образовање малолетника,
- доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу стара;
- предлаже суду доношење одлуке о трошковима извршења васпитних мера;
- обавља друге послове утврђене законом.
- Такође, центар у вршењу јавних овлашћења пружа услуге социјалног рада и покреће судске поступке када је законом на то овлашћен.

У општини Темерин није било регистрованих миграната.

Најчешће тешкоће у раду у односу на посебне корисничке групе су:

Ургентно збрињавање лица у стању социјалне потребе (најчешће бескућници) из разлога што општина нема развијену услугу прихватиштва, а најчешће се дешава да су прихватиштва у околини попуњена.

УСЛУГЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ КОЈЕ ФИНАНСИРА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Поред послова јавних овлашћења ЦСР има активну улогу у иницирању и реализацији локалних услуга социјалне заштите као и превентивне активности које спроводи са циљем спречавања и сузбијања социјалних проблема у локалној заједници.

Издвојена средства од стране буџета општине Темерин доминантно су усмерена на материјална давања, али постоје, поред овог аспекта, и други облици социјалне заштите која су такође финансирана.

Услуге на нашој територији су утврђене Одлуком о социјалној заштити на територији општине Темерин. Реализују се са циљем пружања помоћи и подршке појединцима, породицама и уопште грађанима, којима је помоћ неопходна.

- услуга социјалног становања у заштићеним условима
- услуга помоћи у кући
- услуга саветовалишта за брак и породицу
- услуга дневног центра за децу и младе са сметњама у развоју
- услуга личног пратиоца детета

1. СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ У ЗАШТИЋЕНИМ УСЛОВИМА - Сврха социјалног становања у заштићеним условима је да подстакне социјалну интеграцију лица која се налазе у посебним животним околностима и којима је осим материјалних средстава потребна и остала посебна подршка за квалитетан самосталан и активан живот у заједници.

Објекти намењени за социјално становање у заштићеним условима су у власништву локалне самоуправе, а дата су на управљање и наменско коришћење

пружаоцу услуге и намењени су искључиво за решавање проблема социјално угрожених грађана.

Корисник, нити чланови његовог домаћинства не могу стећи могућност откупа/закупа јединице коју користе.

Корисник има право на коришћење услуге социјалног становања у заштићеним условима док трају услови под којима су то право остварили, односно док се налазе у стању социјалне потребе.

Објекти су намењени да у дугом временском периоду помажу локалној заједници у решавању проблема њених социјално угрожених грађана.

Одлуком о социјалној заштити на територији општине Темерин, Правилником о социјалном становању у заштићеним условима, као и уговором са корисником је регулисано да корисник услуге и/или члан његове породице (који је у законској обавези и/или који је дао изјаву о сношењу трошкова смештаја) преузима обавезу да, из дела прихода који превазилазе ниво социјалне сигурности плаћа сразмерни део трошкова за утрошену електричну енергију, грејање и комуналне услуге.

Дана 21.08.2019. године у улици Треће крајишке пролетерске бригаде у Темерину, уприличено је свечано уручење кључева станова намењених за социјално становање у заштићеним условима избеглих породица.

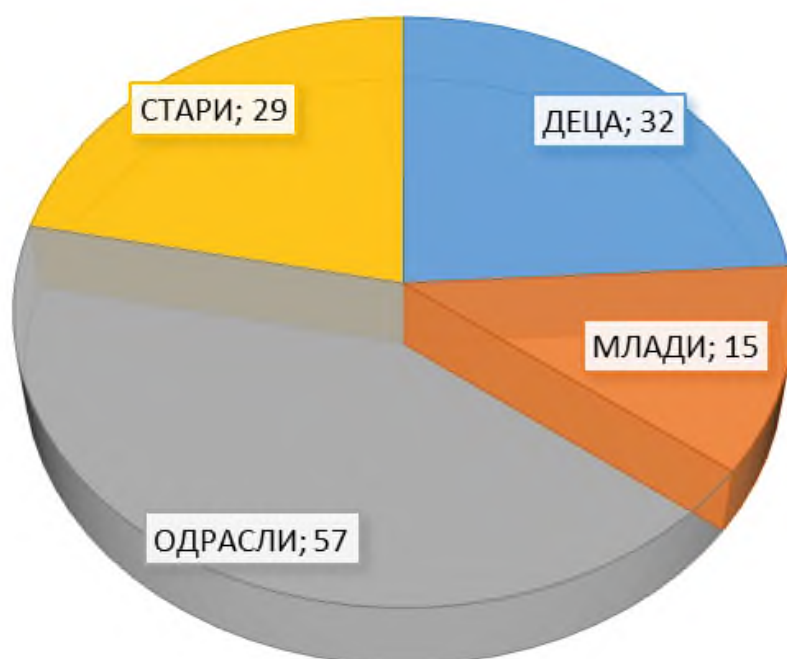
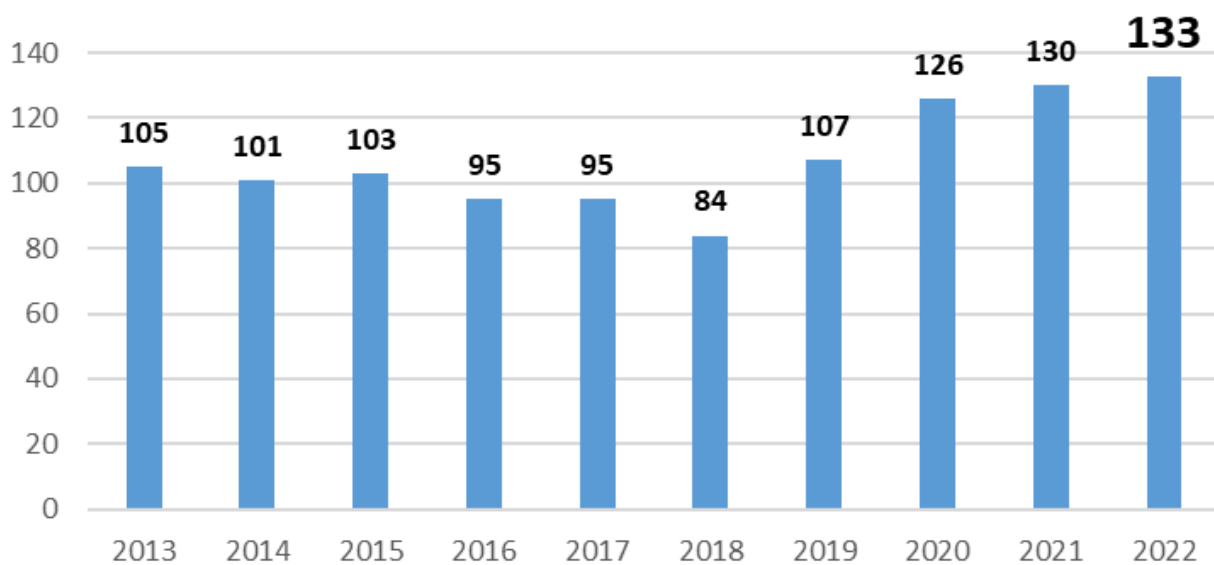

Кључеве је добило 19 породица које су у наредном периоду усељене у станове величине од 30 до 60 квадрата, у зависности од броја чланова који ће у њима живети. Средства за изградњу ових стамбених јединица обезбеђена су из Фонда регионалног стамбеног програма преко Банке за развој Савета Европе, а локална самоуправа општине Темерин обезбедила је парцеле за градњу, комуналну инфраструктуру и прилаз зградама.

У новим објектима је укупно усељено 18 породица, од 20 планираних из разлога што се једна породица није доселила, а друга је одустала.

Укупан број објеката који је намењен за пружање услуге социјалног становања у заштићеним условима је 10 (десет). Четири објекта се налазе у улици Кокаи Имре, два у улици Јожеф Атиле, један у улици Радничка, један у улици Танчић Михаља, а два у Треће Крајишке пролетерске бригаде.

КРЕТАЊЕ БРОЈА КОРИСНИКА ССЗУ 2013-2022

2. ДНЕВНИ ЦЕНТАР ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Услуга дневног боравак за децу и младе са телесним инвалидитетом и интелектуалним тешкоћама при Центру за социјални рад општине Темерин, се реализује од 2012. године до извештајне 2022. године, када је обележено 10 година континуираног рада са овом осетљивом друштвеном групом у Темерину.

Услуга дневни боравак је услуга социјалне заштите из реда дневних услуга у заједници и обезбеђује се у наменском објекту у ул. Пап Павла бр. 1, у Темерину. Сврха услуге је унапређење квалитета живота корисника како би се, у што већој мери, оспособили за самосталан живот у локалној заједници.

У организованом подстицајном окружењу и уз потребан стручни надзор, задовољавају своје развојне потребе, стичу и развијају животне вештине, личну и друштвену одговорност ради развоја самосталности кроз одржавање и развијање социјалних, сазнајних, психо физичких и других важних развојних функција, у највећој могућој мери. Услугом дневног боравак реализује се позитивно и конструктивно искуство боравак изван породице, док се члановима породице обезбеђује слободно време за бављење другим активностима.

Услуга се реализује кроз план активности у планираним временским периодима. Програмске активности са децом и младима највећим делом обухватају следеће области: Подршка развијању вештина свакодневног живота и старања о себи; Развијање социјалних вештина и комуникације; Развијање одговорности и навика везаних за образовање и живот у заједници; Инклузивне активности учествовања корисника у активностима заједнице; Забава и рекреација; Рехабилитација и друге стимулативне активности; Пружање подршке породицама и друге активности у заједници и шире. Програмске целине реализују се кроз дневни, недељни и месечни ритам активности које су дефинисане програмом рада Дневног центра, предвиђеном годишњом динамиком и распоредом, структуром и режимом дана у циљу спровођења индивидуалних програма услуга корисника. Услуге подржавају њихов квалитетнији живот у породици и заједници као и пружање подршке лакшем функционисању њихових породица. Услуга омогућује деци са сметњама и младим особама са инвалидитетом да своје потребе задовоље у породичном окружењу и подржавају њихов останак у породици и средини у којој живе.

Сврха услуге дневни боравак су побољшање или очување квалитета живота деце и младих, отклањање или ублажавање ризика неповољних животних околности и стварање могућности за самосталнији живот деце и младих са сметњама у развоју.

Рад Дневног центра заснива се на важећим међународним и националним регулативама, као што је: Закон о социјалној заштити РС (2011), Породични закон, Конвенција УН о правима особа са инвалидитетом (2006), Стратегија Европа 2020, Европска стратегија за особе са инвалидитетом 2010 – 2020, Стратегија за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији (2006), Национални план акције за децу (НПА, 2004). Посебно, на Правилнику о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите и Правилнику за услуге Дневног центра за децу и младе у општини Темерин и другим релевантним законодавним документима. Према законским одредбама које прописују ову делатност, у објекту и изван њега поштују се потребне стручне процедуре, кућни ред и кодекс етичког понашања.

У раду са децом са сметњама у развоју примењују се основна начела и принципи социјалног рада, поштује најбољи интерес корисника, принцип партиципативности,

право избора. Принцип инклузивности и недискриминације у раду са децом обезбеђен је радом у мешовитој групи (укључивање и деце из типичне популације у активности Дневног центра), организацијом појединих активности изван простора центра, коришћењем расположивих капацитета заједнице као што су јавни објекти и простори: галерије, спортски објекти, школе и друге институције и објекти. Овакав приступ паралелно обезбеђује присутност и видљивост деце са потешкоћама у јавности, чиме се умањује дискриминација на разлике и спречава негативне реакције. Једнака правила и кодекс понашања важи за све, поштујући међусобно уважавање, различитост, сарадњу, поштовање основних људских права и слобода, достојанства корисника и њихових породица.

ЦСР Темерин испуњава структуралне и функционалне стандарде за пружање услуге дневни боравак за шта поседује националну лиценцу. Крајем извештајне године припремљена је сва неопходна документација и поднет захтев за њену обнову.

Рад Дневног центра планира се годишњим програмом рада који дефинише циљеве, садржај, опис, методологију и динамика активности. Дневне активности подразумевају боравак деце у установи која обезбеђује функционалне и стручне стандарде, праћење и надзор стручних радника и стручних сарадника. Рад у Дневном центру истовремено се спроводи кроз групни и индивидуални рад у/изван центра, кроз бројне активности у заједници, у складу са процењеним потребама корисника. Својим садржајем, услуге дневног боравка спадају у домен превенције, стимулације, неге, реинтеграције, рехабилитације, инклузије и едукације. Дневни центар обезбеђује подршку породици у бризи о деци и младима, у свом природном окружењу и спречавању измештања деце из својих породица у институције социјалне заштите.

Током 2022. године, спроводиле су се редовне програмске активности, динамиком сличном претходним годинама, највећим делом: васпитно образовна делатност (унапређивање знања и животних вештина) и радно окупационе активности (психомоторни развој); рекреација и рехабилитација (подстиче одржавање и јачање физичких капацитета, развој графомоторике); активности које охрабрују учествовање корисника у активностима у заједници; културно-забавне активности те пружање различитих видова подршке њиховим родитељима и члановима породице.

Услуге Дневног боравка су усмерене развијању и очувању потенцијала деце и младих са сметњама у развоју. Корисници услуга су деца и млади са различитим развојним потешкоћама (психо физичке, менталне, моторичке, говорно-језичке, сметње из аутистичног спектра, потешкоће у учењу и понашању), деца различитог узраста, капацитета, потреба, различитог функционалног статуса, врсте и степена тешкоћа, интересовања и друго. Услуге су намењене деци и младима са потешкоћама II, III и IV степена подршке. За сваког корисника планира се индивидуално ИПУ – врста, ниво и учесталост услуга у зависности од потреба, способности и интересовања и друго.

Највећи број корисника услуга су:

- Деца и млади са потешкоћама у интелектуалном функционисању
- Деца и млади са сензорним и моторичким сметањама
- Деца и млади са оштећењима моторичких функција
- Деца и млади са говорно-језичким поремећајима
- Деца и млади вишеструко ометена у развоју
- Деца и млади са сметњама из спектра аутизма
- Деца са специфичним тешкоћама у учењу
- Деца и млади са проблемима у социјалном понашању
- Деца у ризику за уредан развојни исход
- ☒ Деца са развојним заостајањима и,
- ☒ друга вишеструко угрожена група деце и младих

Код деце и младих су најзаступљенији поремећаји: поремећаји контроле мишића - мишићна дистрофија, поремећена покретљивост појединих делова тела, успорен психо физички развој, обољење централног нервног система – церебрална парализа, развојни поремећаји из аутистичког спектра, хемипареза, ADHD (хиперактивност), недовољна ментална развијеност, ограниченост оријентације, меморије, емоционални поремећаји, поремећаји понашања (поремећај пажње - хиперактивност, поремећаји из спектра аутизма), занемаривање и друго. Пружање подршке је отежано због чињенице да знатан број деце има комбиноване сметње у развоју.

Прилагођене структурисане програмске активности са децом и младима са сметњама у развоју, деци и младима свакодневно пружају стручни радници, стручни сарадници и сарадници различитих профила (педагог, дефектолог, логопед, психолог, васпитачи, физиотерапеут, радник задужен за хигијену) који су различито ангажовани (Уговор о раду и Уговор о делу) и финансирани из буџета локалне самоуправе.

Програмски садржаји су усмерени: побољшању квалитета живота деце и младих; обезбеђењу доступности услуга у окружењу; унапређењу процеса њихове социјалне интеграције у локалној заједници кроз овладавање вештинама свакодневног живота што доприноси њиховој већој самосталности, здрављу и безбедности; повећању самопоштовања и самопоуздања, бољој прихваћености; оспособљавању за функционалну социјализацију и комуникацију; квалитетно провођење слободног времена и бављење физичким активностима и слично.

Активности услуге дневног боравка реализују се у складу са сврхом услуге, карактеристикама корисничке групе, капацитетима корисника, индивидуалним планом и, у складу са проценом потреба корисника, обухватају једну или више активности. У зависности од процене потреба и дефинисаног степена подршке, реализују се једна или више следећих активности:

1. Подршка изградњи и одржавању позитивних односа са одраслима и децом
2. *Подршка у учењу, одржавању и развијању контаката са надлежним органима јединице локалне заједнице*
3. Организовање васпитно-едукативних и радно-окупационих активности које подстичу развој нових знања и вештина
4. Развијање метода рада које охрабрују учествовање корисника у активностима у заједници
5. Организовање слободног времена у складу са потребама и интересовањима корисника
6. Организовање пригодних културно-забавних садржаја у оквиру Дневног центра и омогућавање корисницима учешће у активностима шире заједнице
7. Развој вештина за препознавање и решавање проблема
8. Развој комуникационих вештина
9. Развој вештина и знања потребних за живот у заједници
10. Рехабилитационо стимулативне и терапијске активности (физиотерапеутске и логопедске услуге)

Током 2022. године, услугама дневни боравак обухваћено је **укупно 56 деце и младих**, од тога 15 деце и младих са сметњама у развоју који користе услуге дневног боравка - имају потребу за дневном негом, надзором и подршком у одржању и подстицању развоју њихових капацитета. Као и претходних година, у Дневном центру су и даље обезбеђене превентивно-стимулативне услуге за 41 дете предшколског и школског узраста који су користили превентивно-стимулативне третмане (деца из типичне популације са успореним развојним, говорно језичким, психо-моторичким и друга сметњама, деца која похађају наставу по ИОП-у и друга деца).

Табела 2. Број и структура деце и младих према узрасту и облику рада

<i>Узраст године</i>	<i>Услуге дневни боравак</i>	<i>Услуге ране стимулације</i>	<i>УКУПНО</i>
0 - 5	1	27	28
6 - 14	6	14	20
15 - 17	3	-	3
18 - 25	1	-	1
26 - 64	4	-	4
УКУПНО	15	41	56

Током 2022. године, локална самоуправа је ангажовала логопеда чиме је убрзана укљученост деце у третмане и смањена листа чекања, што представља значајну подршку породицама са децом раног развоја у смислу сузбијања озбиљнијих развојних потешкоћа. Превентивна подршка раној стимулацији и интервенцији представља важну подршку свој деци, посебно деци која живе у недовољно стимулативним условима, деци без адекватног родитељског старања, занемариваној деци, деци жртвама породичног насиља и другој угроженој деци. Број деце и младих којима су потребне услуге Дневног центра је знатно већи али због недостатка организованог превоза, многа деца нису у могућности да користе услуге. Присуство деце условљено је различитим факторима: покретљивошћу и болешћу, недостатком превоза, временским приликама, школским обавезама и сл. На основу закључка и одлуке Скупштине општине Темерин, корисници партиципирају у плаћању услуга, у зависности од социјално-економског статуса породице.

Током 2022. године, деци и младима са сметњама у развоју пружено је укупно **1.506 индивидуалних и групних услуга и активности** (Табела 2.)

Табела 3. Број и врста дневних услуга / активности у 2022. години

Дневне услуге/активности	Месец												УКУПНО
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Васпитно-едукативне	10	10	13	9	16	10	12	13	13	8	12	6	132
Радно-окупационе	6	9	8	8	2	8	6	11	7	8	5	12	90
Рекреација и кинези терапија групни третмани	5	16	23	19	18	19	6	23	21	18	9	8	185
индивидуални третмани	5	23	28	24	26	39	12	26	19	30	28	40	300
Рад деце са дефектологом/логопедом	-	58	74	46	60	65	57	22	59	100	126	59	726
Психо-социјална подршка деци и породици	8	6	15	-	2	2	3	1	2	3	1	2	45
Активности у заједници и шире	-	1	3	3	2	3	1	-	3	6	2	4	28
УКУПНО	34	123	164	109	126	146	97	96	124	173	183	131	1.506

ГРУПНИ РАД СА ДЕЦОМ

- васпитно едукативне и радно окупационе активности

Васпитно-едукативне и радно-окупационе активности доприносе деци и младима стицање нових знања и одржавању развијених вештина кроз бројне програмске теме, садржаје и технике у стимулативном окружењу. Деца и млади са сметњама у развоју радо се укључују у разноврсне програмске активности у зависности од функционалног статуса, капацитета, интересовања и мотивације, од чега зависе и исходи у раду.

Током 2022. године, реализовано је укупно **222 групних васпитно образовних и радно окупационих активности** са укупно 15 деце и младих, различитог узраста. Деца учествују у свим активностима, уз ограничену или нестабилну пажњу, у зависности од капацитета. У циљу осамостаљивања и стицања основних животних вештина, корисници усвајају вештине непосредним учешћем у активностима Дневног центра (у припреми материјала за активности, спремању прибора, одржавају двориште и околину заједно са васпитачима), увежбавајући и усавршавајући практичне вештине. Постигнута је боља комуникација, интеракција и социјализација код деце, усавршена знања и бројне вештине из различитих области те повећана самосталност у свакодневним ситуацијама. Побољшана је способност бриге о себи и обављању свакодневних животних активности

(употреба тоалета, одржавање хигијене, облачење и свлачење, обување и изување, узимање оброка и сл.), унапређене су инструменталне животне вештине (сналажење у јавном превозу, коришћење јавних служби, у продавници, радно ангажовање, припрема оброка и сл.), боље функционисање у социјалном окружењу (однос према правилима, комуникација, социјални контакти у ширем смслу, избегавање опасности, јавни наступи) и повећана мобилност (стабилност у кретању) и активно укључивање у животу зједнице. Појединим младима се пружа подршка у припреми радионица у циљу њиховог што активнијег учешћа и осамостаљивања.

Активности су биле усмерене на постизање следећих резултата:

3. **Усвојени нови едукативни садржаји: рецитације, драмски текстови са интерпретацијом, песме на српском, мађарском и енглеском језику**
4. **Стечена нова знања и вештине, из различитих области:** здравље и безбедност, култура и традиција, идентитет и партиципација, хигијена, екологија и очување животне средине, здрава исхрана, комуникација, решавање конфликтних ситуација и заштита од насиља и сл.
5. **Усвојена/усавршена правила бонтона и прихватљивог понашања у међуљудским односима**
6. **Побољшана комуникација** социјална интеракција код корисника
7. Постигнута **интеграција нових корисница у групи**, уз обострано прихватање и сарадњу, развијање групне кохезије и срадње
8. Побољшана и усавршена **фина моторика** прстију шаке, побољшана истрајност и стрпљивост у раду, сарадљивост деце, креативност и стваралаштво
9. **Емоционални развој** је значајан за психо-социјални развој ове деце и младих чему се посвећује посебна пажња. Код деце се јача свест о значају емоција (јачање идентитета, припадности, самопоуздања и сл.)

У Дневном центру организују се и бројне друге активности, посвећене обележавању значајних датума (Нова Година и Божић, Св. Сава; 8. Март, Ускрс, Дан породице, Дан особа са инвалидитетом, Дан детета и сл.). Током године, организовали смо или активно учествовали у другим инклузивним активностима у заједници и региону (Дечија недеља, Ликовни конкурс "Све боје инклузије" и истоимена ликовна изложба у Културном центру "Лукијан Мушицки", Свечаност поводом обележавања јубилеја 10. година постојања и рада Дневног центра и сл.). Обележавање рођендана сваког детета је омиљена активност, важна за развој идентитета и самопоуздања код деце. Деца и млади радо долазе у Дневни центар и активно учествују у садржајима и друже се са другом децом како би били укључени у живот заједнице. Укупно је обухваћено просечно 15-так деце групним и индивидуалним третманима, на дневном нивоу. Посебна пажња се посвећује партиципацији корисника који имају могућност да предлажу, креирају активности које заједно обрађујемо кроз презентације, разговоре, гледање документарних филмова, читање енциклопедија, обиласке изложби, јавних догађаја и бројне друге активности. Родитељи деце такође имају могућност активног учествовања у креирању, реализацији и евалуацији активности.

ИНДИВИДУАЛНИ РАД СА ДЕЦОМ

Индивидуални третмани – рад са дефектологом и логопедом:

Опште присутан тренд пораста броја деце раног узраста са успореним развојем и развојним потешкоћама уопште, присутан је и у нашој општини. Овај тренд захтева правовремену индивидуалну подршку стручних лица. Највише деце имају говорно - језичке потешкоће, сметње у артикулацији (омисије, супституције и дисторзије) и успорен говорно-језички развој изазван интелектуалним сметњама или развојним језичким поремећајима, поремећаје пажње, психо-моторног развоја и слично, на чему се ради током године.

Током 2022. године, укупно 41 дете предшколског и школског узраста обухваћено је третманима са дефектологом и логопедом. Рад логопеда на отклањању сметњи у говору деце укључује: рад на развоју и богаћењу речника, реедукацији психомоторике, вежбе аудитивне дискриминације, графомоторике и читања и писања, вежбе артикулације и логомоторике, вежбе ритма и темпа говора и сл. Током године, постигли смо континуитет у заказивању третмана за нове кориснике и листе чекања су мање, упућивање деце од стране релевантних субјеката је континуирано свих ових година. Остварена је добра сарадња са предшколским и школским установама са територије општине Темерин. Због неопходности континуираног рада са децом, истовремено се обавља саветодавни рад са родитељима ради њиховог активног укључивања у третман (неопходан паралелан рад код куће).

Индивидуални третмани – рад са физиотерапеутом

Савремени начин живота значајно утиче и на психо-физички развој деце и младих. Смањење телесног функционисања доводи до одређених промена у активностима детета, мења његов начин живота, отежава комуникацију са средином и доводи до промена, међу којима је често смањено осећање сигурности, неповерење у себе и друге особе. У зависности од врсте и тежине развојног поремећаја деце, у Дневном центру су се, током 2022. године, пружале психо-физичка и социјална рехабилитација како би деца уживала квалитетнији живот.

У циљу одржавања и развијања њихових капацитета, са децом се ради у области сензомоторног и физичког развоја, рекреације, хабилитације и рехабилитације, одмора и релаксације. Током године одржано је укупно **300 индивидуалних третмана (индивидуално) са 9-торо деце и младих особа са инвалидитетом и 185 групних активности** са корисницима услуге дневни боравак ради повећања физичке активности и покретљивости, правилног кретања и дисања, релаксације и бољег расположења деце и младих. Због претеране гојазности, наставило се са свакодневним третманима вежбања (на траци и собном бициклу), обезбеђене групне вежбе за јачање организма, мишића и снаге, успостављање баланса и равнотеже, боље координације покрета тј. развијање fine и грубе моторике у зависности од статуса корисника.

Током 2022. године, значајне активности деце и младих биле су усмерене на припреме програма обележавања јубилеја. Деца и млади веома су посвећено и активно вежбала бројне кореографије, плесове, представу што је значајно повећало њихове физичке активности током четири месеца интензивних припрема. Разним покретима, игром и вежбом постигли су да се боље осећају, да су срећнији и задовољнији.

Сврха рекреације и рехабилитације је одржавање постојећих функција као и унапређење постојећих капацитета, до максималних могућности, како не би дошло до прогресије, због саме природе болести и физичке неактивности. Пре свега:

- Повећање физичких активности ради превенције неометаног раста и развоја

- Постиге се боља покретљивост горњих и доњих екстремитета, боља координација, гипкост, равнотежа, експлозивна снага.
- Повећање сигурности у сопствене могућности, самопоуздања, воље и жеља за вежбањем, превазилажење страхова од непознатог, превазилажење стидљивости
- Побољшање равнотеже и баланса тела, боље координације покрета, кретања и оријентације у времену и простору

Психо-социјална подршка младима и саветодавни рад са родитељима

Током године, деци и младима се пружа континуирана психо-социјална подршка са елементима терапијског рада, пре свега око решавања развојних изазова и потешкоћа у свакодневном животу (стицања самопоуздања, сигурности, стварања боље слике о себи, бољег функционисања у социјалном окружењу) изван Дневног центра.

АКТИВНОСТИ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

ИНКЛУЗИЈА је највећи друштвени и морални изазов 21. века. Стварање услова да сваки човек има једнаке шансе да буде укључен у живот, без обзира на разлике, усмерена на снаге и способности а не на слабости и разлике. Деци која имају „сметње у развоју“, сметње нису ускратиле потребе да желе све као њихови вршњаци. Иако имају телесне, менталне или неке друге сметње, они једнако воле, желе да се друже, да певају, сликају, играју и да учествују у животу заједнице.

Током године, Дневни центар је спровео два значајна јавна догађаја која су и обележила 2022. годину:

1) ЛИКОВНА ИЗЛОЖБА ЗА ДЕЦУ "СВЕ БОЈЕ ИНКЛУЗИЈЕ" у Темерину

У сарадњи са општином Темерин и Културним центром, у Темерину је свечано отворена **1. Ликовна изложба СВЕ БОЈЕ ИНКЛУЗИЈЕ** 3. октобра 2022. године у КЦ "Лукијан Мушицки", чиме је и свечано отворена Дечија недеља у Темерину. На самом почетку године, Дневни центар је програмски осмислио концепт конкурса и пратеће изложбе за децу и младе. Обезбеђена је довољна информисаност и сарадња са релевантним установама, израђени пропратни промо-материјали, формирана комисија за процену и вредновање радова тј. проглашени радови, организован програм догађаја, обезбеђене захвалнице и награде установама и појединачним учесницима, уређен простор галерије (припремљени постаменти за цртеже, израђене инсталације - фигуре дечака и девојчице великог формата од дечијих цртежа, које су накнадно поклоњене ПУ "Вељко Влаховић").

Припреме и организација ликовне изложбе трајали су од марта до почетка месеца октобра. У оквиру конкурса, пристигло је близу 250 ликовних радова (појединачних, радова у пару, групних радова и 2 инсталације) што указује на велику заинтересованост деце за ликовни израз и стваралаштво и спремност да учествују на оваквим инклузивним конкурсима. Учешће су узела деца и млади из предшколске установе, свих темеринских школа са територије општине, деца и млади из Дневног центра и креативне радионице, који су, кроз ликовно стваралаштво, унапредила своје вештине ликовног израза. Још важније, унапредила су и свест о богатству различитости, другарству и не-насиљу, заједништву и мултикултуралности што је и био још један од циљева овог конкурса. Њихово учешће је на различите начине, допринело промовисању правих вредности у Темерину.

2) СВЕЧАНОСТ ОБЕЛЕЖАВАЊА ГОДИШЊИЦЕ ДНЕВНОГ ЦЕНТРА

Програм обележавања годишњице рада Дневног центра био је вишедимензионалан и разноврстан (од обука до инклузивних програма за децу и младе). Припреме деце за свечаност **10. година постојања и рада Дневног центра** текле су од јуна до самог дана одржавања (21. октобра 2022.) у биоскопској сали Културног центра "Лукијан Мушицки". Догађај је био свејеврсни инклузивни музичко драмски догађај у општини Темерин, у којем су учествовали многи: пре свега деца из ДЦ и школа, кореографи, музичари, ЦСР, локална самоуправа, медији, грађани и други.

Уприличена је свечана академија под називом СВЕ БОЈЕ ИНКЛУЗИЈЕ у присуству бројних званица, стручне јавности, великог броја деце и њихових родитеља, васпитача, медија и сл. Програм обележавања дизајниран је по мери детета - инклузивни аудиовизуални ватромет боја и осећања који су присутним гостима приредила деца и млади са сметњама у развоју. Гости и представници су уживали у свему што су деца, корисници услуга Дневног центра, уз подршку својих васпитача, припремили. Показали су колико могу и колико су успешни када им се за то пружи прилика! Потребно је било доста рада, осмишљавања, вежби и тренинга. Поред васпитача, деци су у припремама подршку пружила и друга деца драмске радионице "Цврчак", плесни студио за децу "Маестро" и КУД "Вук Караџић" из Старог Ђурђева. Тако су најочигледније представљени резултати приближно 40 так деце и младих који су кроз музику, плес, драмски приказ представили нове домете у животу заједнице. Поменута ликовна изложба је била пратећи садржај свечаности.

3) Током године, спроведена је и акција "МАЛИ-ВЕЛИКИ ХЕРОЈИ" – представљање капацитета деце и младих са инвалидитетом који живе у Темерину, путем друштвених мрежа у циљу повећања њихове видљивости у граду у коме живе.

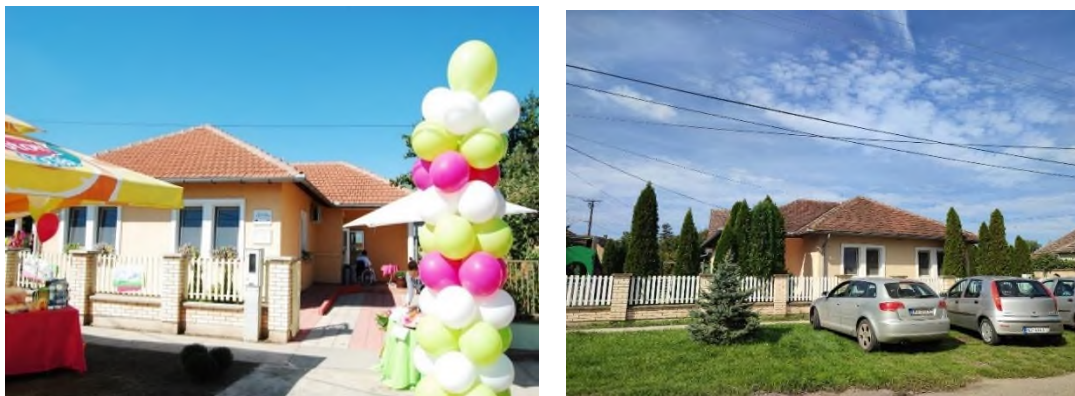
Табела 4. Активности у заједници у 2022. години

ЈАНУАР	Обележавање дана Св. Саве
ФЕБРУАР	Обележавање Дана заљубљених и С. Трифуна
МАРТ	Представа/извођење рецитала женама, поводом Дана жена
	Обилазак и упознавање јавних установа (ЦСР, пијаца и сл.) Посета ресторану
АПРИЛ	Учешће на манифестацији "Ноћни базар" у Темерину Учешће на манифестацији "Ускршња чаролија" у центру Темерину, украшавање ускршњег Јаја Учешће на манифестацији "Цветна пијаца" у Темерину
МАЈ	Посета манифестацији 64. мајски сусрети, гледање и дискусија након представе Пети лептир" – ОШ "Јован Дучић" из Клека
	Едукативна шетња поводом "Европског дана паркова", Темерин
ЈУН	Учешће деце на фестивалу дечијег стваралаштва "Цврчак и другари"
	Посета деце 46 одељења ОШ "Петар Кочић"
	Учешће на базару, поводом дана Општине Темерин

ЈУЛ	Посета деце из драмске радионице Цврчак
СЕПТЕМБАР	Посета галерији КЦ "Лукијан Мушицки" – радови на тему бундеве
	Посета 24. јужнобачком фестивалу лудаје у Темерину
	Сарадња са ЦСР Стара Пазова – представљање примера добре праксе у успостављању дневног боравка у Старој Пазови – обележавање дана српског јединства, слободе и заставе
	Посета дечака из музичке школе и ОШ Кокаи Имре" – виолина и кларинет
ОКТОБАР	Обележавање Дечије недеље, под слоганом "Шта детету треба да расте до неба"
	Свечано отварање 1. ликовне изложбе за децу "СВЕ БОЈЕ ИНКЛУЗИЈЕ"
	Посета биоскопу - гледање филма "Лето када сам научила да летим"
	Организација Креативне радионице у оквиру Дечије недеље, КЦ "Лукијан Мушицки"
	Учешће на манифестације "Дани европске баштине" – тема одрживо наслеђе, ТО Темерин
21. 10. 2022.	Свечаност поводом обележавања 10. Рођендана Дневног центра
НОВЕМБАР	Изложба "Обој тањир здрављем", КЦ "Лукијан Мушицки"
ДЕЦЕМБАР	Учешће на манифестацији "Новогодишње чаролије" - украшавање јелке Изложба "Гномоманија" – изложба ручно рађених производа
	Извођење представе "Ко је прави Деда Мраз?" – наступ деце и младих, дистрибуција пакетића
	Радионица о елементарним непогодама (поплава, олуја, земљотрес, пожар) - Caritas
	Посета деце ресторану

Објекат Дневног центра испуњава минималне стандарде квалитета за пружање услуга корисницима. Простор је у складу са архитектонским стандардима, прилази објекту обезбеђују приступачност и самостално кретање корисника инвалидских колица и других помагала (уграђени су рукодржачи и улазне рампе).

Слика 2. Спољни изглед Дневног центра

Простор за рад са децом је приступачан и опремљен у складу са наменом објекта и специфичним потребама корисника. Објекат обезбеђује услове за рекреацију, радно-окупациону терапију, боравак чланова породице и друго. Састоји се од просторија за: дневни боравак, васпитно образовни рад, радно окупационе активности, стимулативно рехабилитационе активности (сала), собу за стручне раднике, кухињу, гардеробу и одвојене просторије за обављање личне хигијене, терасе и дворишта. Мини-кухиња служи за пријем хране које испоручује пекара ДОО Зорић Темерин и припрему напитака. За одржавање личне хигијене, у објекту постоје одвојени простори за мушке и женске кориснике и могућност употребе тоалета од стране особа у инвалидским колицима. Све просторије су изведене у истој равни, без вертикалних препрека. Чврст отпад се чува у одговарајућим корпама, кантама и износи у комуналне канте које празни ЈКП Темерин. Објекат има покривену терасу за рад са децом на отвореном. Услуге Дневног центра спроводе се у безбедном окружењу за боравак и бригу деце и младих са сметњама у развоју, ангажованих лица и трећих лица. Установа има одговарајућу заштита самог објекта и боравак деце у смислу заштите од повреда (намештај без оштрих ивица и сл).

СТРУЧНИ РАДНИЦИ И САРАДНИЦИ

У складу са Правилника о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите, у непосредном раду са децом ангажовано је 6 стручних радника и стручних сарадника различитих профила: педагог, психолог, дефектолог/логопед, васпитач, физиотерапеут, неговатељица/радник за одржавање хигијене (Уговор о делу, Уговор о раду). Стручни радници имају одговарајуће занимање и степен стручне спреме. Стручни радници поседују лиценце за рад.

У циљу одржавања и унапређења професионалних компетенција и побољшања квалитета рада са децом, ангажована лица имају обавезу да се стручно усавршавају што је услов за стицање/обнављање лиценце за рад. Према Плану обуке запослених усавршавање се врши кроз учешће на семинарима, стручним скуповима, акредитованим програмима обука из области рада са децом са сметњама у развоју и децом из других осетљивих група и породицама. Запослени су похађали различите стручне обуке, семинаре и сл. из области рада са децом са сметњама у развоју и децом из других осетљивих група и њиховим породицама, неке од њих су:

- Акредитовани програм обуке "Унапређење друштвене одговорности у процесу активације осетљивих друштвених група", Темерин
- Програм обуке "Базични концепт за алтернативну подршку у кризи", Београд
- Програм обуке „Етика и интегритет“, Темерин

- Стручни скуп "Подршка локалним самоуправама за ширење добрих политика и пракси подршке родитељству", Београд
- Скуп поводом обележавања 10. година Коморе социјалне заштите, Београд
- Обуке у оквиру пројекта "Подстицајно родитељство кроз игру", Београд и Темерин
- Програм обуке "Монтесори метод у раду са особама са инвалидитетом", Београд
- Конференција "Јавне политике у области унапређења положаја деце", Сомбор
- Округли сто "Дневни боравак – добробит за појединца, породицу и заједницу", С. Пазова
- Национална конференција "Навијамо за родитељство", он-лине
- Предавање у ОШ "Кокаи Имре" на тему: Изазови на путу одрастања - Вршњачко насиље и Превенција злоупотребе психоактивних супстанци

У оквиру пројекта **"Подршка подстицајном родитељству кроз игру"** који спроводи УНИЦЕФ, СКГО и Хармонија – Центар за подршку раном развоју и породичним односима, уз финансијску подршку Фондације ЛЕГО у општини Темерин, у периоду 2022-2024 године, запослени су, учествовали у раду мулти-секторског радног тела у циљу унапређења постојећих и дефинисања нових мера јавне политике усмерених на подршку подстицајном родитељству и развоју деце на територији општине Темерин. Присутствовали су едукацијама, састанцима и другим видовима размене и сарадње са релевантним локалним ресорима, као и у изради документа **"Ситуациона анализа"** – анализа капацитета и могућности локалне самоуправе за пружање подршке подстицајном родитељству и раном развоју деце у општини Темерин.

САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Због тога што често крајњи исход код деце зависи од заинтересованости родитеља, током године је свакодневно пружана и подршка родитељима деце и младих кроз: свакодневну комуникацију (информисање телефоном, личним разговором, разменом приликом довођења/одвођења деце), индивидуалне разговоре са родитељима/старатељима, родитељске састанке, психо-социјалну подршку родитељима, различите радионице. Породицама је неопходна психо-социјална подршка за превазилажење свакодневних потешкоћа и изазова са којим се суочавају родитељи деце и младих са сметњама у развоју.

ПАРТНЕРСТВО И САРАДЊА у окружењу и шире

Општина Темерин, од 2012. године улаже у рани развој деце и подстицајно родитељство, обезбеђује буџетска средства за ову важну област, кроз различите мере и активности у локалној заједници. Такође, успостављањем услуге Дневног центра за децу и младе континуирано се, поред услуге дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоју, пружају услуге подршке психо-социјалног, говорно-језичког и моторичког развоја деце раног узраста, које обезбеђују стручњаци различитих профила. Развијена је секторска сарадња са предшколским установама, домом здравља и општинском управом (интерресорна комисија) у циљу пружања услова за здравији раст и развој деце предшколског узраста. На тај начин је, општина преко ЦСР – Дневног центра дугорочно обезбедила системску подршку деци раног узраста у области интегрисане здравствене, социјалне заштите, предшколског образовања и локалне управе те развој нових мера, јавних политика и локалних услуга у Темерину.

Током 2022. године остварена је успешна сарадња са јавним установама, цивилним организацијама и приватним предузећима, које су од утицаја на квалитет услуге:

- ресорним министарством и покрајинским органима
- јединицом локалне самоуправе
- Центром за социјални рад
- школским и предшколским установама (педагошко-психолошким службе установа, интерресорна комисија, тимови за инклузију)
- Домом здравља - одељење за педијатрију, патронажу
- јавним предузећима - посебно ЈП Темерин
- Културним центром "Лукијан Мушицки"
- Сервис за кетеринг – ДОО Зорић Темерин
- Сарадња са медијима - електронским, штампаним (континуирано информисање заједнице о актуелностима и догађањима)
- Сарадња са релевантним субјектима и установама за специјално образовање (ШОСО "Милан Петровић", Дневни центар за аутизам Нови Сад, Дечија болница...)
- домаћим и међународним организацијама које се баве децом, као што су: ФИЦЕ Србија (ФИЦЕ Србија), АДРА Србија, Бајка-Креативни женски центар, Алтруист и сл.
- породицама, грађанима, приватним сектором и сл.

У циљу информисања и транспарентности у раду, Дневни центар континуирано информише надлежно министарство, оснивача, кориснике и родитеље деце и јавност о свом раду и пружању услуга, активностима и резултатима, важним догађањима и акцијама путем штампаног материјала, веб презентација www.dnevnitemerin.rs и FB, путем средстава јавних информисања, редовним извештавањем и сл.

3. САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ

Број корисника који су у току 2022године упућени на коришћење саветодавно-терапијских и социо-едукативних услуга који су реализовани у посебној јединици ЦСР					
Врста услуге	Узраст корисника				УКУПНО
	Деца	Млади	Одрасли	Старији	
Породична терапија	0	0	0	0	0
Медијација	0	0	0	0	0
Друге саветодавне и едукативне услуге и активности	9	4	10	1	25
УКУПНО	9	4	10	1	25

4. ПОМОЋ У КУЋИ - Од априла 2016. године услуга помоћи и неге у кући је поверена пружаоцу услуге. У општини Темерин је до септембра 2020 године услуга помоћи у кући за одрасле и старије била поверена пружаоцу услуге Центру услуга социјалне подршке "Сунцокрет", а од септембра 2020. године након спроведеног поступка јавне набавке од септембра услугу пружа "Нивеус тим". **Током 2022. услугу је пружао Нивеус тим. Центар за социјални рад одлучује о праву на коришћење ове услуге.**

Услуге помоћи и неге у кући обухватају:

1. **Помоћ у обезбеђивању исхране**, укључујући по потреби: набавку намирница, обезбеђивање готових оброка, припрема лаких оброка, припрема освежавајућих напитака;
2. **Помоћ у одржавању личне и хигијене стана**, укључујући по потреби: помоћ при облачењу и свлачењу, умивању, купању, прању косе, чешљању, бријању, сечењу ноктију, прању и одржавању постељине, одеће и обуће, одржавању чистоће просторија, судова и уређаја у домаћинству;
3. **Помоћ у загревању просторија**, укључујући по потреби: ложење ватре, чишћење пећи, помоћ у набавци огрева;
4. **Помоћ у задовољавању социјалних, културно-забавних и других потреба**, укључујући по потреби: помоћ при кретању унутар и ван куће, набавку новина и књига, иницирање социјалних контаката и укључивање корисника у пригодне културне активности у локалној заједници, старање о плаћању ел. енергије, телефона, комуналија и сл.;
5. **Пружање подршке приликом транспорта ради одласка у здравствене, образовне, верске и друге установе;**
6. **Посредовање у обезбеђивању различитих врста услуга**, укључујући по потреби: посредовање у поправци водоводних, електричних и других инсталација, столарије, уређаја за домаћинство, кречењу стана и других услуга;
7. **Пружање основне здравствене неге**, укључујући по потреби: контрола узимања лекова, контрола виталних функција (мерење крвног притиска, температуре, пулса, нивоа шећера у крви), помоћ при кретању, одласку и коришћењу тоалета, једноставна масажа, давање лекова у очи/уши/нос, нега декубитуса, набавка лекова преписаних од стране квалификованих медицинских стручњака, одвођење на лекарске прегледе;
8. **Санирање и негу мањих повреда;**
9. **Услуге стручног радника:** саветодавни рад, помоћ и остваривање одређених права из области социјално-здравствене заштите, психосоцијална подршка.

Током 2022 године ова услуга је обухватала **53 корисника**.

5. ЛИЧНИ ПРАТИЛАЦ ДЕТЕТА

Током 2022. године услуга ЛИЧНОГ ПРАТИОЦА ДЕТЕТА је пружао овлашћени пружалац услуга "Нивеус тим".

Центар за социјални рад одлучује о праву коришћења ове услуге.

Циљна група: Лични пратилац доступан је детету са инвалидитетом односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу, односно школу, до краја редовног школовања, укључујући завршетак средње школе.

Лични пратилац је доступан деци са пребивалиштем на територији општине Темерин.

Основна сврха ангажовања личног пратиоца детета: је пружање детету одговарајуће индивидуалне практичне подршке ради укључивања у редовно школовање, и активности у заједници, ради успостављања што већег нивоа самосталности.

Током 2022. године услуга је обухватала укупно **22 деце**.

Рад личних пратилаца детета мора бити у складу са важећим Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите.

ПРАВА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ КОЈЕ ФИНАНСИРА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

- право на једнократну новчану помоћ
- право на тренутну новчану помоћ
- право на посебну новчану помоћ
- право на накнаду трошкова погребних услуга
- право на накнаду трошкова превоза
- право на накнаду трошкова исхране
- право на накнаду трошкова дневног боравка
- право на накнаду трошкова за уџбенике и прибор
- право на опрему за смештај корисника у установу социјалне заштите или породицу
- право на накнаду трошкова привременог смештаја у прихватишту и прихватној станици
- право на накнаду трошкова социјалног становања у заштићеним условима

• право на једнократну новчану помоћ	656
• право на тренутну новчану помоћ	78
• право на посебну новчану помоћ	8
• право на накнаду трошкова погребних услуга	14
• право на накнаду трошкова превоза	68
• право на накнаду трошкова исхране	0
• право на накнаду трошкова дневног боравка	0
• право на накнаду трошкова за уџбенике и прибор	125
• право на опрему за смештај корисника у установу социјалне заштите или породицу	0
• право на накнаду трошкова привременог смештаја у прихватишту и прихватној станици	0
• право на накнаду трошкова социјалног становања у заштићеним условима	23 породице

Услови и критеријуми за остваривање права на материјалну подршку или коришћење локалних услуга социјалне заштите дефинисани су Одлуком о социјалној заштити на територији општине Темерин.

Право на накнаду трошкова превоза је остварило укупно **68 лица** и то: 66 средњошколаца корисника дечијег додатка, 2 средњошколаца из породица које остварују право на новчану социјалну помоћ, **6 деце са сметњама у развоју** и **7 пратиоца деце**. Право на накнаду трошкова за уџбенике и прибор је остварило **125 лица** и то. Преко ЦСР Темерин је обезбеђено и **230 новогодишњих пакетића за децу у стању социјалне потребе**.

Улога ЦСР у планирању социјалне заштите у локалним срединама – сарадња са локалним самоуправама

Потписани протоколи о сарадњи са ЈКП Темерин, Канцеларијом за младе, Извиђачима Темерин, Извиђачким одредом "Лукијан Мушицки", ЦЕПРО-м, Црвеним крстом, ЦУСП "Сунцокрет" и Арт и блуз фамилијом.

Потписан је протокол између Општине Темерин, ЦСР Темерин и свих предузећа и установа (директних и индиректних буџетских корисника) за спровођење добровољног радног ангажовања радно способних лица у стању социјалне потребе. Квалитетна сарадња је успостављена и са МО пензионера у локалној заједници.

Међусекторска сарадња је видљива и у делу рада на неодложним интервенцијама, кад често дежурни радници Центра сарађују са радницима полиције, здравства, тужилаштва.

Циљеви социјалне заштите се могу остварити само уз континуирано деловање свих актера у систему, а то подразумева потпуну размену информација међу њима.

Сарадња ЦСР са локалним самоуправама након доношења Уредбе о наменским трансферима

Локална самоуправа је определила део наменских трансфера за подршку локалној услузи Дневни центар за децу и младе са сметњама у развоју.

Извештавање

У 2022. години Центар је био дужан да обезбеди јавност свог рада и да извештава надлежне државне органе као и надлежни орган локалне самоуправе о свом раду, такође ће се плански наставити са обавештавањем грађана о својим законским обавезама и овлашћењима као и услугама и програмима које нуди ЦСР путем средстава јавног информисања. Информатор о раду Центра је доступан у писарници Центра, на сајту Центра и на <https://informer.poverenik.r>

Сервисне информације за грађанство су доступне и на сајту ЦСР: www.csrtemerin.rs

Аналитичко – истраживачки рад: информације о анализама, истраживањима и другим радовима које је Центар спровео

Центар нема издвојено одељење које би се бавило аналитичко-истраживачким радом, планирањем, извештавањем, информисањем, аналитичким и превентивном делатношћу. Највећи број ових активности реализује директор у сарадњи са стручном службом.

Центар је става да Општина треба да размотри евентуално успостављање и развијање услуга **ургентног прихватног смештаја** лица како би смањила материјалне трошкове узимајући у обзир да се током сваке календарске године одређени број лица привремено смешта у прихватне станице и да често до решавања статуса лица, односно пружања адекватне услуге (нпр. Смештај у установу социјалне заштите) због попуњених капацитета установа за смештај прође и више месеци, као и чињенице да се често дешава да су и капацитети самих прихватних станица често попуњени.

5. ДЕО

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Из године у годину, организација рада Центра је усмерена ка побољшању степена стручности и професионализма запослених, који, са друге стране, утиче на повећање квалитета рада и пружања квалитетнијих услуга грађанима.

Један од приоритетних задатака социјалне заштите свакако јесте и биће улагање напора на одржавању и побољшавању нивоа социјалне сигурности и смањењу броја корисника, посебно међу радно способним становништвом.

Међутим, како је трансформација целокупног система социјалне заштите у Републици Србији и даље у току, сматрамо да ће још бити потреба за додатним усклађивањима организације рада Центра са свим будућим позитивно правним прописима.

У циљу развијања, унапређивања и афирмисања социјалне заштите, у општини Темерин, наставиће се сарадња са локалним властима и ресорним министарством.

**директор
Јасмина Благојевић**